

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobců: **a) K. A., b) K. E.**, zastoupených Mgr. Dagmar Dřimalovou Rezkovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2006, č. j. OAM-1324/LE-07-07-2006, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 11. 2007, č. j. 1 Az 80/2006 - 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni, advokátce Mgr. Dagmar Rezkové Dřimalové, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobci (dále jen „stěžovatelé“) domáhali zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 14. 12. 2006, č. j. OAM-1324/LE-07-07-2006, kterým jim nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění účinném v rozhodné době.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelů. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti stěžovatelé konstatovali, že rozsudek městského soudu napadají v rozsahu výroku, jímž se žaloba zamítá, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Jako konkrétní stížní námitku uvedli to, že soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil právní otázku pronásledování a důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Totéž uvedli ve vztahu k postupu správního orgánu v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany s tím, že splňují zákonné podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu nebo azylu humanitárního dle § 14 zákona o azylu. Připomněli přitom, že při pohovoru stěžovatel a) uvedl, že svoji vlast opustil, neboť za ním přišla skupina mladíků a navrhla, aby se stal jejich poradcem. Vzal si čas na rozmyšlenou a informoval „šéfa“ vesnice, který ovládá také obecní policii. Starosta svolal schůzi místní rady, která rozhodla, že budou informovat SDO – Senior Distrikt Office –, který zastupuje vládu. Dva dny po schůzce k nim domů přišla skupina mladíků, aby ho zabili. Namísto něho však zabili jeho strýce a tetu. Zástupci skupiny ví, že zabili nepravou osobu, a proto je stěžovatel a) přesvědčen, že jeho život i život jeho syna –

stěžovatele b) – by byl při návratu zpět v ohrožení. Nadto stěžovatelé v souvislosti s postupem správního orgánu uvedli, že porušil ustanovení § 2 odst. 4, § 3, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

Závěrem konstatovali, že dle jejich názoru mělo být jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany vyhověno a že veškerý skutkový stav je nutno znovu posoudit ve světle důvodů uvedených v §§ 12, 14, 14a a 14b zákona o azylu. Navrhli proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil zpět k dalšímu řízení.

Lze tedy shrnout, že předložená kasační stížnost predestinuje k rozhodnutí několik na sebe navazujících otázek, v jejichž světle Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že příkoří, na němž v daném případě stěžovatel a) založil svoje vycestování z vlasti, tj. obava z útoku soukromých osob (skupiny mladíků), není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými, tedy pronásledováním z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory. Odkazuje přitom na svoji předchozí judikaturu, zejména na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, či ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, www.nssoud.cz. Za pronásledování či odůvodněný strach z něho by v daných souvislostech mohla být pokládána jen taková situace, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k systematickému odmítání poskytovat jednotlivcům ochranu před ataky ze strany soukromých osob; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 - 58, publikovaný pod č. 1347/2007 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu je totiž pouze takové ohrožení života či svobody, které je přičitatelné státní moci ať už proto, že je přímo původcem tohoto ohrožení nebo ho podporuje či toleruje anebo ho není schopna odpovídajícím způsobem eliminovat; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 2 Azs 15/2004 - 72, www.nssoud.cz. Z pohovoru vedeného se stěžovatelem a) během řízení o udělení mezinárodní ochrany před správním orgánem ani ze zpráv o situaci v zemi původu, které byly správním orgánem shromážděny jako podklady pro jeho rozhodnutí (Druhá zpráva generálního tajemníka o Integrované pobočce OSN v Sierra Leone, ze dne 29. 8. 2006; Zpráva organizace Freedom House, Svoboda ve světě – Sierra Leone, 2006; databáze ČTK), však takové závěry neplynou, jakkoli se tyto zprávy v zásadě shodují na tom, že obecná bezpečnostní situace v Sierra Leone je poté, co zde skončily boje, velmi křehká.

Pokud jde o stěžovatelův namítaný naplnění důvodů pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, připomíná Nejvyšší správní soud, že smysl institutu

humanitárního azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Stěžovatelé však v tomto směru žádné konkrétní okolnosti netvrdili a postup správního orgánu byl tedy opodstatněný, neboť míra volnosti jeho reakce je omezena v zásadě pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz).

Ve vztahu k druhé formě mezinárodní ochrany, a sice tzv. doplňkové ochraně, zdejší soud uvádí, že jejím smyslem a účelem je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu (vycházejících zejména, avšak nikoli bezvýjimečně, z hledisek humanity založených na objektivních hrozbách) neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Jakkoli se tedy aplikace institutu doplňkové ochrany vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase než v případě aplikace institutu azylu, jsou i při rozhodování o udělení či neudělení doplňkové ochrany do jisté míry určující tvrzení samotného žadatele, z nichž je třeba vycházet.

V projednávané věci bylo třeba vycházet především z tvrzení stěžovatele a) ohledně obavy z ohrožení jeho života, jakož i života jeho syna – stěžovatele b), ze strany soukromých osob v zemi původu. K tomu Nejvyšší správní soud podotýká, že jakkoli předestřenou obavu rozhodně nelze podceňovat či bagatelizovat, nelze ji současně považovat za natolik intenzivní a důvodnou, neboť nebyly zjištěny závažné a potvrzené důvody pro bezprostřední, vážné ohrožení života stěžovatelů, a to nejen s přihlédnutím k obsahu shora uvedených informací, z nichž vyplývá zlepšení bezpečnostní situace v Sierra Leone, ale také s přihlédnutím k okolnostem pobytu stěžovatelů v zemi původu a jejich odchodu, kdy pobývali několik dní v hlavním městě Freetownu, aniž by byli nějak bezprostředně ohroženi. Tyto skutečnosti ve svém souhrnu neprokazují, že by situace stěžovatelů byla nějak excesivní a neřešitelná prostřednictvím policie nebo v rámci tzv. vnitřního přesídlení (mimo obec Dambala, v níž by bylo možné očekávat reálné problémy s danou skupinou mladíků).

V tomto ohledu Nejvyšší správní soud připomíná, že smyslem práva azylu, jakož i doplňkové ochrany, není poskytnout žadateli ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu, neboť obě dvě zmíněné formy mezinárodní ochrany jsou aplikovatelné pouze v omezeném rozsahu, a to na základě zákonem uznaných důvodů, jimiž je chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz.

Ve vztahu k pouhé paragrafové a slovní citaci jednotlivých ustanovení správního řádu Nejvyšší správní soud považuje za nutné poznamenat, že jednou ze zvláštních náležitostí kasační stížnosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) je i označení důvodů, pro něž stěžovatel napadá rozhodnutí krajského, resp. městského soudu - tzv. stížních bodů. Stížní bod musí zpravidla zahrnovat jak skutkové, tak právní důvody, pro něž stěžovatel považuje rozhodnutí soudu za nezákonné. Důvody uvedené v § 103 odst. 1 s. ř. s. jsou však jen obecnými kategoriemi, které musí stěžovatel v kasační stížnosti naplnit konkrétním a jedinečným obsahem, tedy vylicít, k jakým konkrétním vadám došlo podle jeho názoru v řízení před správním orgánem či před soudem, jakými blíže určenými vadami trpí podle něj rozhodnutí soudu, v čem přesně spatřuje stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem apod. Pouhá paragrafová či slovní citace některého zákonného ustanovení jako stížní bod neobstojí a je pro soud irelevantní. Je jistě možné učinit takový odkaz součástí stížního bodu; musí být ovšem doplněn konkrétním tvrzením vypovídajícím o konkrétní situaci, námitce či postoji stěžovatele, což se ovšem v projednávané věci v případě odkazů na jednotlivá ustanovení správního řádu nestalo; srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 9/2006 - 41, či rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikovaný pod č. 835/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Nehledě na to, že odkaz na předmětná ustanovení správního řádu byl uplatněn až poté, kdy byl vydán napadený rozsudek, a proto tvoří nepřípustné novum ve smyslu § 109 odst. 4 s. ř. s., ke kterému se nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany městského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci proto Nejvyšší správní soud ustanovené zástupkyni z řad advokátů – Mgr. Dagmar Rezkové Dřimalové – přiznal náhradu nákladů podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v odměně za jeden úkon právní služby (převzetí a příprava zastoupení, včetně studia spisu a porady s klientem) v částce 2100 Kč a v náhradě hotových výdajů v částce 300 Kč, tj. celkově v částce 2400 Kč. Tato částka bude shora jmenované zástupkyni zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. listopadu 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu